

АХИСАН ТҮВШНИЙ КОУЧИНГ ХИЙХ АРГА ЗҮЙ

Удирдлагын Академи

Мари-Анне Нийл

MERIT төслийн техникийн зөвлөх

2021 оны 1-р сарын 15-ны өдөр

— Гурван удаагийн семинар

- Танилцуулга
- Агуулга
- 11-р сард зохион байгуулагдсан семинарын агуулгыг бататгах
- Коучингийн тухай суурь ойлголт
- Коучинг хийсэн туршлага
- Коучинг хийх ур чадвар, мэдлэг, хандлага
- Кэйс / Асуулт, хариулт

Хураангуй агуулга

Манлайлагчийн арга барил (зан үйл)

Tannenbaum and Schmidt's-н манлайллын загвар

Автократ

Оролцоонд суурилсан

1. Манлайлагч аливаа шийдвэрийг өөрийн дагагч нартай зөвлөлдөхгүй гаргадаг

2. Манлайлагч гаргасан шийдвэрийг өөрийн дагагч нарт сурталчилдаг

3. Дагагч нарт санаагаа танилцуулж, асуулт хариулт өрнүүлдэг

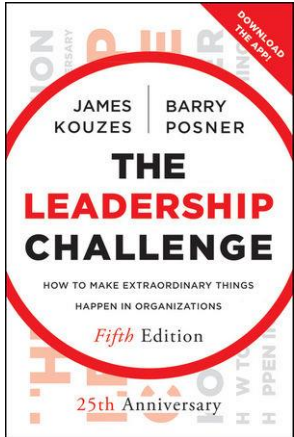
4. Манлайлагч шийдвэрийн төслийг танилцуулдаг

5. Манайлагч асуудлыг тодорхойлж, бусдын саналыг сонссоны үндсэн дээр шийдвэр гаргадаг

6. Манлайлагч шийдвэрийн боломжит хязгаарыг тодорхойлж, дагагч нараар шийдвэр гаргуулдаг

7. Манлайгч дагагч нарт тодорхойлсон хязгаарын хүрээнд шийдвэр гаргасаар байхыг х/зөвшөөрдөг

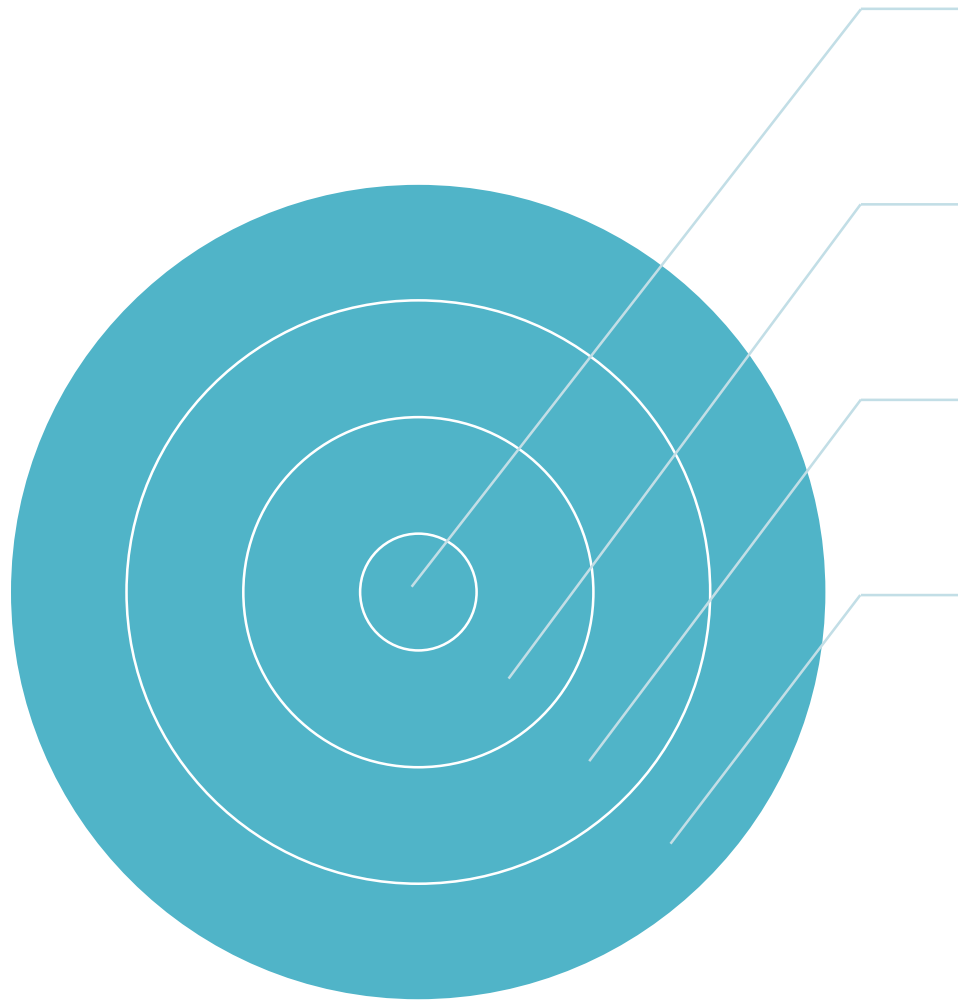
Манлайлал, коучинг, менторинг

Kouzes & Posner (2012)

Шинжилгээ

**Хувь хүний
түвшинд**

**Суралцагчийн
түвшинд**

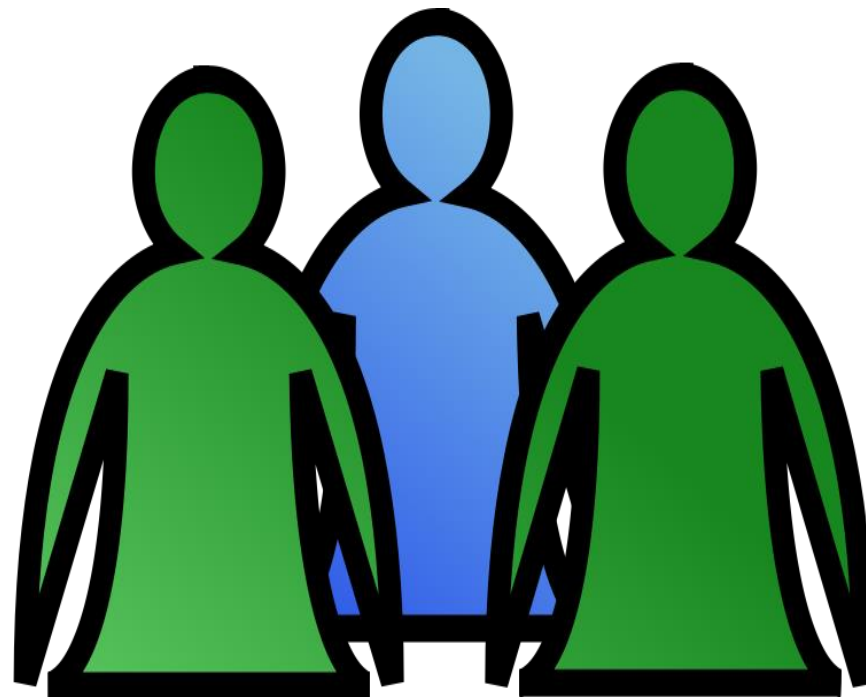
**Байгууллагын
түвшинд**

**Үндэсний
түвшинд**

11-р сард зохион байгуулсан
коучинг сэдэвт сургалтаас та юу
санаж байна вэ?

Коучинг хийх арга барилын
талаар таны мэддэг байсан
зүйл юу вэ?

—— Коучинг гэж юу вэ?

- Гүйцэтгэлд чиглэх;
- Бодит үүрэг даалгавар;
- Хамтын туршлага/сургамж /shared wisdom/;
- Асуулт тодруулга;
- Туршлагад суурилах.

— Коучинг болон Менторинг

- Бусдын давуу талыг хөгжүүлж, өнгөлдөг
- Үйлдэл, үр дүнд чиглэсэн
- Ойлголт, эргэцүүлэлд суурилсан

“Мэдлэгээр ярьж, ухаарлаар сонсдог”

Jimi Hendrix

—— Мэдлэг – ур чадвар / competency

Мэдлэг-ур чадвар нь албан хаагчийн ажил үүргээ амжилттай хийж гүйцэтгэхэд шаардагдах бусдад ажиглагдахуйц мэдлэг, ур чадвар, чадамж, хандлага, зан чанарын цогц юм.

Хэлэлцүүлэг

Өндөр түвшний мэдлэг-ур чадвар эзэмшсэн хэн нэгэн хүний тухай ярилцана уу. Тэр аливааг хэрхэн хийдэг вэ?

—— Коучинг амжилттай хийх

Оролцогч:

- ❖ **Хийнгээ** суралцдаг
- ❖ **Санал зөвлөмж** өгөх замаар суралцдаг
- ❖ Суралцах **хүсэл эрмэлзэл өндөр**
- ❖ Суралцах **хэрэгцээ шаардлагаа тодорхойлсон**

Коуч нь заавал утга учиртай, нээлттэй асуулт асуух

— Дасгал ажил

Шаардагдах мэдлэг-ур чадвар дутмаг хүнд санал, зөвлөмж
хэрхэн өгөх вэ?

—— Санал зөвлөмж

- Ажиглалт хийх (яаран дүгнэлт хийхгүй);
- Тодорхой, ойлгомжтой байх;
- Цаг гарган ганцаарчлан ярилцах (олон нийтийн дунд биш);
- Идэвхтэй сонсох;
- Үйлдлийг хувь хүнээс ялгаж салгах (Хэт ерөнхийлөхөөс зайлсхийх);
- Цаг барих – Хэт удаан хүлээж, хүлээлгэсний хэрэггүй;
- Томьёо = Эерэг хандлага /бодит, үндэслэлтэй байдал/ эерэг хандлага

—— Бүтээлч бус харилцан яриа

- Коуч суралцагчаас “Үүнийг ойлгосон уу?” гэж асуух тохиолдолд
- Суралцагч “юуг ойлгох гэж?” гэж бодонгоо “Би яг юуг ойлгох ёстой гэж”? “Үгүй” гэж хариулбал тэр намайг юу гэж бодох бол? Хэрэв би “тийм” гэж хариулбал хэцүү асуулт асууж ойлгоогүйг минь мэдэх болов уу?
- Би өөрийнхөө ойлгосон эсэхийг хэрхэн мэдэх вэ? Үүнийг ойлгосон гэдгээ харуулах боломж надад олдох уу?
- Суралцагч “бараг л ойлгосон” гэж хариулахад Коуч “Сайн байна” гэж гэх хариулах нь элбэг. “Би тэгвэл санаагаа ойлголчихсан юм байна зөв үү” гэж асуухад суралцагч “мэдээж” гэж хариулдаг.

Коучинг хийх үед хаалттай (Closed-ended question) асуулт тавихаас аль болох татгалзах –Ямар асуулт тавьбал зохистой вэ?

— Асуултаа сонгох

1) Ерөнхий эсвэл нээлттэй асуулт

- Бусдад санаа бодлоо илэрхийлэх, мэдээлэл хуваалцах боломж олгох, дэмжих
- Бусдад өөрийгөө бүрэн илэрхийлэх боломж олгох

2) Тодорхой эсвэл хаалттай асуулт

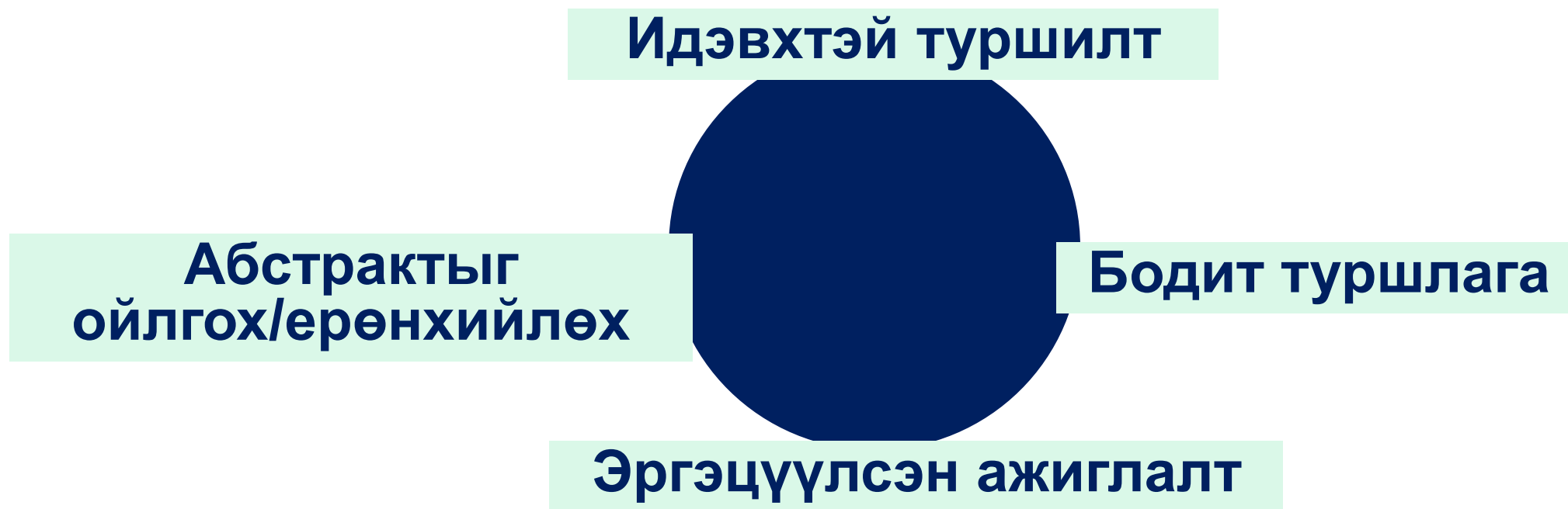
- Тодорхой мэдээлэл олж авах
- Хариулж буй хүн нь ойлгомжтой тодорхой хариулт өгөх хэрэгтэй (тийм, үгүй, Баасан гариг гэх мэт)

**“Та/Чи” буюу хэн нэгэнд хандсан харилцаанд
“Үргэлж”
“Хэзээ ч”
гэх мэт үг хэрэглэхээс зайлсхийх**

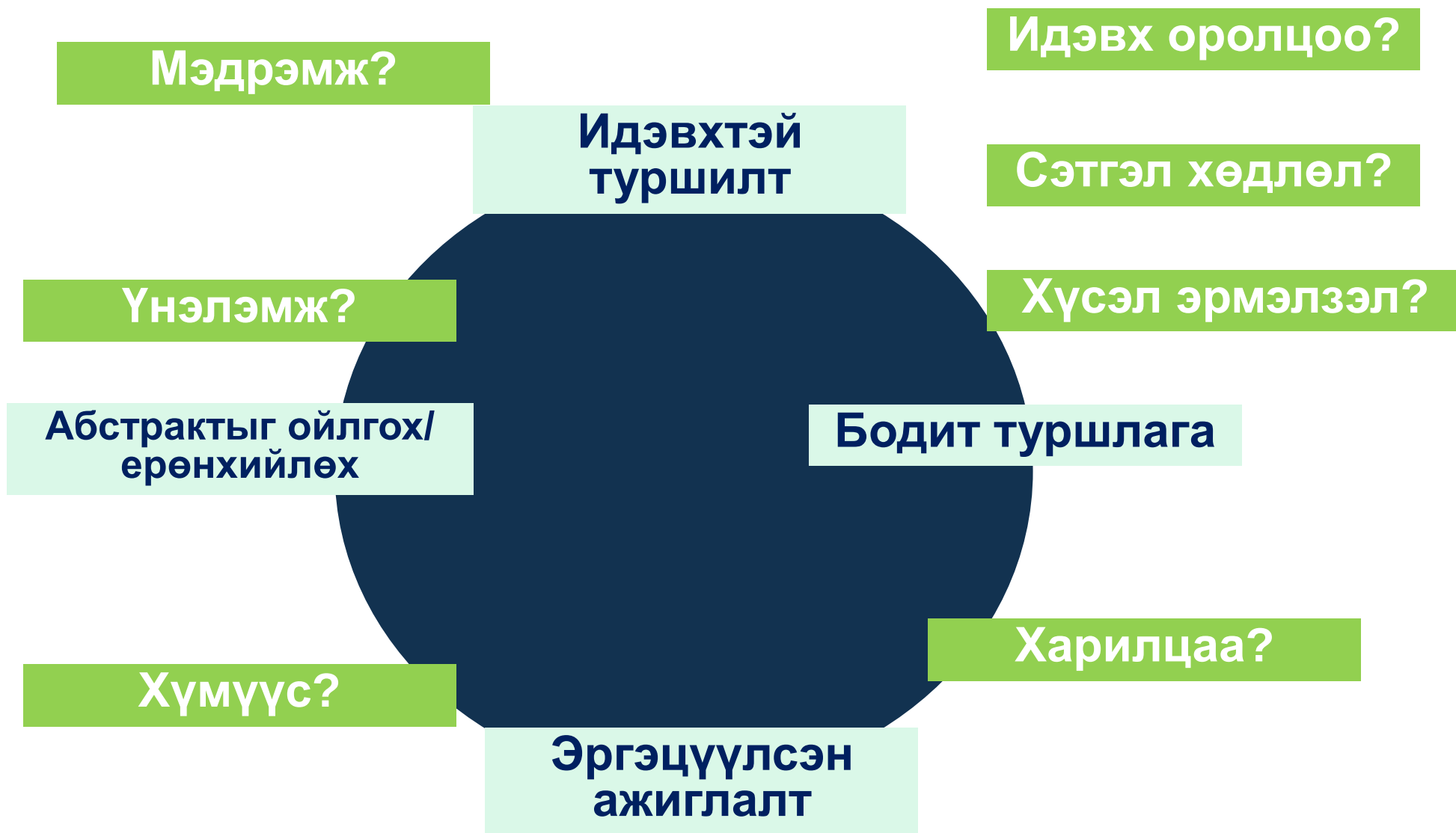
— Харин

- Анхаарал хандуулж буй гэдгээ харуул, мэдрүүл
- Тодруул
- Өөрийн үгээр дахин илэрхийл
- “Би” эсвэл “бид” гэх зэрэг үгсийг ашигла
- Суралцагчийн хэлснийг давт
- Санал нийлэх боломжтой ямар нэгэн зүйл ол

Бүрэн бус үе шат

Коучийн шийдэх зүйлс ...

—— Коуч /Менторын үүрэг хариуцлага

- Өөрийн мэдлэг, туршлагад тулгуурлан шийдэл, санал зөвлөмж санал болгох;
- Цаг хугацааны хувьд боломжтой байх;
- Эхлээд асуу, дараа нь сонс;
- Харуул; бүү хэл;
- Үлгэрлэ;
- Хамтын зорилгыг тодорхойл;
- Чөлөөт энгийн яриа өрнүүл;
- Суралцагч байгууллагын соёлыг бэхжүүл.

—— Кейс ажилбар

Боловсруулсан кейсийг ярилцах:

- Нөхцөл байдал
- Боломжит стратеги
- Харилцан яриа

— Асуулт

- Коучинг хийхтэй холбогдуулан та ямар зүйлийг сурсан бэ?
- Тодруулах ямар зүйл зүйл үлдсэн бэ?
- Цаашид үргэлжлүүлэн ямар чиглэл (зорилго, төлөвлөгөөний хүрээнд) –ээр судалмаар байна вэ?

Холбоо барих

Вэбсайт: www.maryanneneal.com имэйл хаяг: maneal@shaw.ca

“Dene-ийн баатрууд” номын төслийн хүрээнд 4 жилийн хугацаанд 4 ном хэвлэн гаргаж Арктик бүсийн нэр бүхий шагнал хүртсэн.

Мари-Анне нь тус төслийн захирлын албыг хаших хугацаандаа “Dene (нутгийн уугуул иргэд)” үндэстний өв уламжлалыг хүндэтгэх, хадгалан хамгаалах зорилгоор Sahtu бүс нутгийн 5 засаг захиргааны нэгж, уугуул иргэдтэй ойр хамтран ажилласан.

“Хүн бүхэн хорвоо ертөнцөд өөрийн гэсэн зорилготой ирдэг” тул би олон улс орны сурч мэдэх хүсэл эрмэлзэлтэй хүмүүст туслах, аливааг тайлбарлан таниулах зорилгыг биелүүлэхээр ирсэн гэж өөрийгөө боддог.

Би Канад Улсын ГХЯ, Канадын Мэргэжлийн үйлчилгээний байгууллага болон Монгол Улсын УА-тай хамтран энэхүү сургалтыг хүргэсэндээ таатай байна.

Коллеж, их дээд сургуулийн сургалтын хөтөлбөр боловсруулан, сургалт явуулдаг.

- Түүнчлэн алслагдмал бүс нутгийн уугуул иргэдийн хэрэгцээ шаардлагад үндэслэн бүс нутгийн хөгжил, эдийн засаг, тэдний өв соёлыг дэмжих төсөл хөтөлбөр, чадавх бэхжүүлэх сургалт, арга хэмжээг зохион байгуулан ажилладаг.

Миний ажилладаг Royal Roads их сургууль нь Нигер Улсын дунд сургуулийн ахлах багш, удирдах ажилтнуудад **Боловсролын Манлайллын чиглэлээр 7 хоногийн хөтөлбөр хэрэгжүүлсэн ба уг хөтөлбөрийн хүрээнд зөвлөн туслах үйлчилгээ үзүүлсэн.**

Сурган хүмүүжүүлэгч, сэтгэлгээний манлайлагчийн хувьд өөрийн туршлагын хүрээнд төсөл, судалгаа, гүн ухааны нийтлэлийг тус вэбсайтад байршуулдаг.

Ижил төстэй үзэл бодолтой хүмүүстэй санаа бодлоо хуваалцах зорилготойгоор энэхүү вэбсайтыг нээсэн:

- Ашгийн төлөө биш бөгөөд хувийн болон мэргэжлийн чиглэлээр мэдээ, мэдээлэл түгээх, хуваалцах зорилготой.
- Сайжруулалт, шинэчлэлийг хийх зорилгоор үе үе өөрчлөлт хийгдэж байдаг.
- Хэрэв би таны суралцах эсвэл заах арга зүйд тус нэмэр үзүүлсэн бол өөрийн амжилт, ахицаа надтай хуваалцаарай.

Canada

Mongolia:
Enhancing Resource
Management through
Institutional Transformation

Address: Floor 3, National Times News Tower Khudaldaanii gudamj, Khoroo 1
Chingeltei district, Ulaanbaatar-15160 Mongolia

Phone: 7610-5000